

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Реформування системи примусового виконання рішень в Україні

Доповідач: Сібільова Олена Вікторівна
Адвокат

Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016

Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016

Наказ Міністерства юстиції України від 05.08.2016 № 2431/5 «Про затвердження Порядку формування і ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України»

Наказ Міністерства юстиції України від 29.09.2016 № 2830/5 «Про встановлення Видів та розмірів витрат виконавчого провадження»

Наказ Міністерства юстиції України від 29.09.2016 № 2831/5 «Про затвердження Порядку реалізації арештованого майна»

Наказ Міністерства юстиції України від 29.09.2016 № 2832/5 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства юстиції України» (зокрема, до Інструкції з організації примусового виконання рішень 2012 р.)

Постанова Пленуму Вищого господарського суду України 17 жовтня 2012 року № 9 «Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України» (в частині, що відповідає)

Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах» (в частині, що відповідає)

Наказ Міністерства юстиції України від 25.10.2016 № 3053/5 «Про затвердження Порядку допуску до професії приватного виконавця» (не набрав чинності)

Розробка підзаконних актів

**Створення
кваліфікаційної та дисциплінарної комісії**

**Початок проведення навчання/іспитів
приватних виконавців**

Видача посвідчень приватним виконавцям

Запровадження змішаної системи примусового виконання рішень приватними та державними виконавцями

Переваги для держави

- Підвищення кількості фактично виконаних рішень
- Зменшення видатків державного бюджету на фінансування органів ДВС
- Збільшення доходів державного бюджету за рахунок реалізації майна приватними виконавцями на електронних торгах
- Збільшення надходжень до державного бюджету за рахунок виконавчого збору
- Створення додаткових робочих місць

Переваги для стягувача

- Сервіс, сміливість, практичність, професіоналізм, креативність
- Правова допомога стягувачу
- Здорова конкуренція: якість, ціна послуг, часовий проміжок виконання рішень
- Підвищення кількості фактично виконаних рішень
- Зменшення видатків державного бюджету на фінансування органів ДВС
- Збільшення доходів державного бюджету за рахунок реалізації майна приватними виконавцями на електронних торгах
- Збільшення надходжень до державного бюджету за рахунок виконавчого збору
- Створення додаткових робочих місць

Органи та особи, які здійснюють примусове виконання рішень

Зобов'язані вживати передбачених законом заходів щодо примусового виконання рішень, неупереджено, ефективно, своєчасно і в повному обсязі вчиняти виконавчі дії.

Право вибору належить стягувачу (крім випадків обмежень компетенції).

За заявою стягувача, виконавчий документ може бути переданий від одного приватного виконавця іншому або відповідному органу ДВС і навпаки від органу ДВС - приватному виконавцю.

Особливості діяльності приватного виконавця

Визначення граничного розміру винагороди (сума, що перевищує встановлену, не відшкодовується боржником)

Обов'язкове страхування відповідальності

Обов'язковість членства в АПВУ

Обмеження по категоріям ВП

Вимоги до приміщення, зберігання документів виконавчого провадження

Рахунки в державних банках

Обмеження категорій виконавчих проваджень

Рішення про відібрання і передання дитини, встановлення побачення з нею чи усунення перешкод у побаченні

Рішення, за якими боржниками є діти або фізичні особи, які визнані недієздатними чи цивільна дієздатність яких обмежена

Про виселення або вселення фізичних осіб

Рішення адміністративних судів та рішення ЄСПЛ

Інші випадки, передбачені законом

Обмеження категорій виконавчих проваджень для виконання приватними виконавцями

НААУ

За якими боржником є держава, державні органи, НБУ, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, державні та комунальні підприємства, установи, організації, юридичні особи, частка держави у статутному капіталі яких перевищує 25 %, та/або які фінансуються виключно за кошти державного або місцевого бюджету, юридичні особи, примусова реалізація майна яких заборонена законом

За якими стягувачами є держава, державні органи

Про конфіскацію майна

Які передбачають вчинення дій щодо майна державної чи комунальної власності

Приватним виконавцем може бути:

Приватним виконавцем може бути громадянин України, який досяг 25 років, має вищу юридичну освіту не нижче другого рівня, володіє державною мовою, має стаж роботи у галузі права після отримання відповідного диплома не менше двох років та склав кваліфікаційний іспит.

Приватним виконавцем не може бути особа:

- 1) яка не відповідає вимогам;
- 2) визнана судом обмеженою у цивільній дієздатності або недієздатною;
- 3) яка має не зняту або не погашену в установленому законом порядку судимість;
- 4) яка вчинила корупційне правопорушення або порушення, пов'язане з корупцією, - протягом трьох років з дня вчинення;
- 5) якій за порушення вимог законодавства анульовано свідоцтво про право на зайняття нотаріальною чи адвокатською діяльністю або діяльністю арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), яку позбавлено права на здійснення діяльності приватного виконавця, - протягом трьох років з дня прийняття відповідного рішення;
- 6) звільнена з посади судді, прокурора, працівника правоохоронного органу, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування у зв'язку з притягненням до дисциплінарної відповідальності, - протягом трьох років з дня звільнення.

Приватний виконавець під час здійснення своєї діяльності не може займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), інструкторської та суддівської практики із спорту та роботи в органах Асоціації приватних виконавців України) або підприємницькою діяльністю.

НААУ

Чи поширюється на виконавців дія закону « Про запобігання корупції»

	Державні виконавці	Приватні виконавці
Надають публічні послуги Дія ст.25-27 Закону	Так (пп.в п. 1 ч.1 ст. 3)	Так (пп. в п.2 ч.1 ст.13)
Дія ст.25-27 Закону ✓ щодо сумісництва та суміщення; ✓ обмеження після припинення діяльності; ✓ обмеження спільної роботи близьких осіб	Так	Ні

Порядок складення кваліфікаційного іспиту приватними виконавцями

Особа, яка пройшла **навчання** (1 місяць в Інституті права та післядипломної освіти Мінюсту) та **стажування** (1 місяць у керівника управління ДВС ГТУЮ області), подає до Кваліфікаційної комісії приватних виконавців **заяву про допуск до складання кваліфікаційного іспиту** та документи, які підтверджують відповідність її вимогам Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Тестування протягом 4,5 годин з моменту авторизації особи в Системі. Теорія – 2,5 години. Кожна відповідь – 0,5 бала. Слід набрати щонайменше 40 балів. Якщо не обрано жодної відповіді, у тому числі через закінчення встановленого часу, така відповідь зараховується як неправильна.

Ситуаційні завдання – 1 година (5 завдань по 5 питань кожне). Слід набрати 20 балів.

Практичні завдання - обгрунтована відповідь та складення процесуального документу – 1 година.

Показник успішності вирішення практичного завдання визначається

Кваліфікаційною комісією відповідно до п'яти критеріїв:

законність прийнятого рішення;

обґрунтованість прийнятого рішення;

відповідність проекту процесуального документа формі і змісту згідно з вимогами законодавства;

дотримання правил правопису;

дотримання загальних правил українського ділового мовлення.

Дотримання вимог кожного критерію оцінюється Кваліфікаційною комісією у п'ять балів.

Практичне завдання оцінюється від 0 до 25 балів.

Результат оцінювання практичного завдання вноситься до Системи тестування секретарем Кваліфікаційної комісії окремо щодо кожної особи, яка його виконувала.

Іспит складено, якщо набрано не менше 80 балів.

НААУ

Зразок ситуаційного завдання

На примусовому виконанні перебуває виконавчий документ щодо стягнення з ОСОБИ_1 заборгованості на користь ОСОБА_2. Виконавцем виявлено, описано та передано на реалізацію нерухоме майно боржника. Початкова вартість майна визначена у розмірі 3 млн. гривень. Після призначення дати проведення електронних торгів, виконавцю стало відомо, що майно перебуває у заставі у БАНК_1, сума заборгованості боржника перед заставодержателем складає 20 млн. гривень, однак договір застави укладений після постановлення судом рішення щодо стягнення заборгованості, але перед відкриттям виконавчого провадження, та, як наслідок, накладення виконавцем арешту на майно. Надалі на примусове виконання надійшов виконавчий документ про стягнення з ОСОБИ_1 на користь ОСОБА_3 заборгованості у розмірі 150 тис. гривень.

Питання:

1. Чи підлягає зверненню стягнення на виявлене виконавцем рухоме майно для задоволення вимог ОСОБА_2? Поясніть чому.

- А) Так, оскільки право застави виникло після ухвалення судом рішення про стягнення з боржника коштів;
- Б) Так, оскільки заставодержатель втрачає право на отримання коштів від майна в разі не пред'явлення виконавчого документу;
- В) Ні, оскільки вартість предмета застави є меншою за розмір заборгованості боржника заставодержателю;
- Г) Ні, оскільки звернення стягнення на заставлене майно боржника може бути проведено лише для задоволення вимог стягувачів, які є заставодержателями.

2. Які подальші дії зобов'язаний вжити виконавець?

- А) Не пізніше наступного дня повідомити заставодержателя про звернення стягнення на заставне майно для задоволення вимог стягувачів, які не є заставодержателями;
- Б) Повернути виконавчий документ стягувачеві без виконання у зв'язку з наявною заборгою на звернення стягнення на заставлене майно боржника для задоволення вимог стягувачів, які не є заставодержателями;
- В) Не пізніше трьох робочих днів після ознайомлення із результатами визначення вартості чи оцінки арештованого майна готує проект заявки на реалізацію арештованого майна;
- Г) Не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від банку документів, які підтверджують права на заставлене майно, виносить постанову про зняття арешту з такого майна.

3. Чи підлягає зверненню стягнення на виявлене виконавцем рухоме майно для задоволення вимог ОСОБА_3? Поясніть чому.

- А) Так, оскільки право застави виникло після ухвалення судом рішення про стягнення з боржника коштів;
- Б) Так, оскільки заставодержатель втрачає право на отримання коштів від майна в разі не пред'явлення виконавчого документу;
- В) Ні, оскільки вартість предмета застави є меншою за розмір заборгованості боржника заставодержателю;
- Г) Ні, оскільки звернення стягнення на заставлене майно боржника може бути проведено лише для задоволення вимог стягувачів, які є заставодержателями.

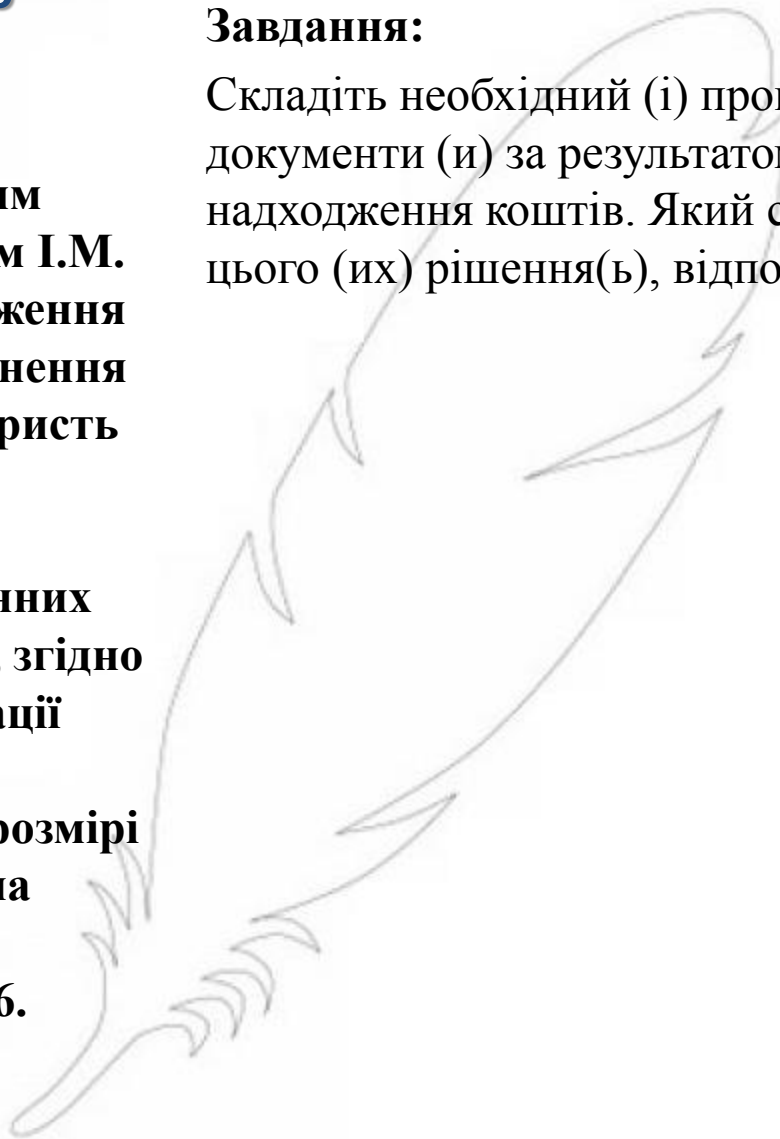
НААУ

Зразок практичного завдання

Під час примусового виконання приватним виконавцем Поповим І.М. виконавчого провадження № 55662233 про стягнення з ТОВ “Надія” на користь Курочки О. І. боргу, надійшов протокол проведення електронних торгів від 20.10.2016, згідно якого торги з реалізації автомобіля ГАЗ 2410 відбулися. Кошти в розмірі 95.950,00 надійшли на депозитний рахунок виконавця 21.10.2016.

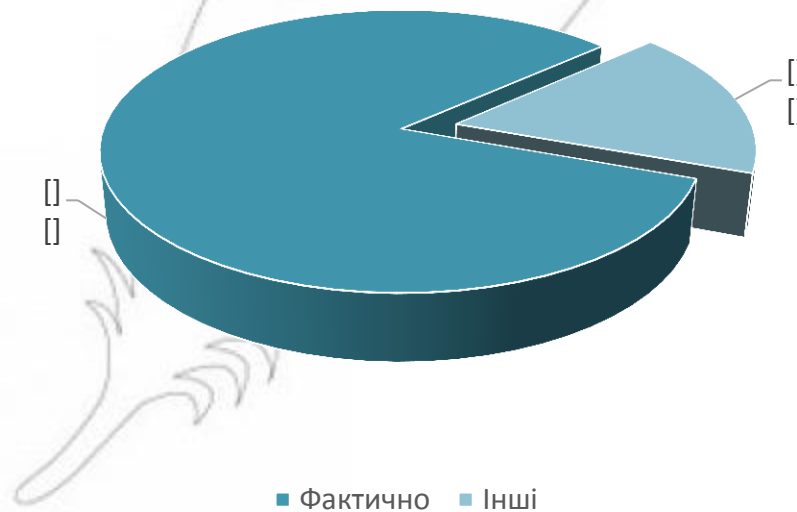
Завдання:

Складіть необхідний (і) процесуальний (і) документи (и) за результатом реалізації майна та надходження коштів. Який строк для прийняття цього (их) рішення(ь), відповідь обґрунтуйте.

ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ ЗА 2017 РІК:

ВІДКРИТО ВИКОНАВЧИХ ПРОВАДЖЕНЬ: 3 363
ЗАВЕРШЕНО ВИКОНАВЧИХ ПРОВАДЖЕНЬ: 269,
З ЯКИХ: 223 – ФАКТИЧНО ВИКОНАНО.

НААУ

Показники діяльності

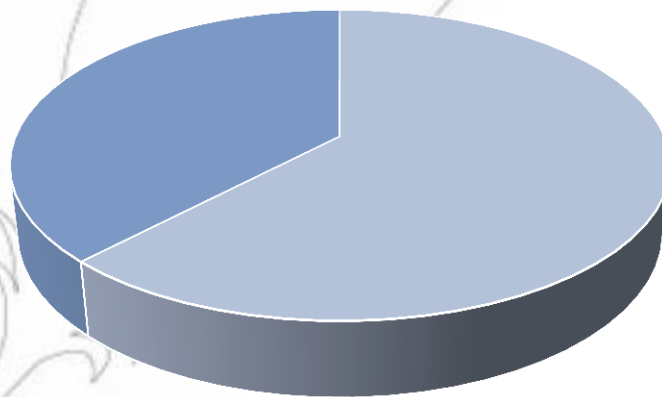
З вересня 2017 року приватними виконавцями стягнуто грошових коштів за рішеннями на загальну суму 50 710 676 гривень.

Органами ДВС України за весь 2017 рік стягнуто 258 500 000 000 гривень

Державними виконавцями за 2017 рік виконано 4,1 млн виконавчих документів на загальну суму понад 661,2 млрд гривень.

Відкрито виконавчих проваджень 4,1 млн.

Завершено виконавчих проваджень: 2,5 млн. , з яких стягнуто 258,5 млрд.

■ Кв. 1 ■ Кв. 2 ■ Кв. 3

НААЗ

Кількість приватних виконавців станом на 20.04.2018 року :

Назва області	Кількість приватних виконавців
Дніпропетровська обл.	7
Закарпатська обл.	4
Запорізька обл.	1
Івано-Франківська обл.	4
м.Київ	36
Київська обл.	4
Кіровоградська обл.	3
Львівська обл.	10
Миколаївська обл.	3
Одеська обл.	8
Полтавська обл.	2
Сумська обл.	2
Тернопільська обл.	1
Харківська обл.	6
Хмельницька обл.	3
Херсонська обл.	2
Черкаська обл.	4
Чернігівська обл.	3
Загалом	103

КІЛЬКІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ВИКОНАВЦІВ

Станом на

- ❑ 20.04.2018 - 4 496
- ❑ 2015 - 6 023
- ❑ 2016 – 5 826
- ❑ 2017 - 5756

14 листопада 2017 відбувся I
всеукраїнський з'їзд приватних виконавців
України.

Асоціації приватних виконавців України

Органи Асоціації приватних виконавців України є:

- з'їзд приватних виконавців регіону (Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя);
- рада приватних виконавців регіону (Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя);
- голова ради приватних виконавців регіону;
- Рада приватних виконавців України;
- Голова Ради приватних виконавців України;
- ревізійна комісія;
- з'їзд приватних виконавців України.

Прийнято кодекс професійної етики приватних виконавців та затверджено статут.

Асоціація приватних виконавців України є некомерційною професійною організацією, що об'єднує всіх приватних виконавців України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань самоврядування приватних виконавців.

Асоціація приватних виконавців України є юридичною особою та діє через організаційні форми самоврядування приватних виконавців, передбачені цим Законом.

Асоціація приватних виконавців України:

- представляє приватних виконавців у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями;
- захищає професійні права приватних виконавців;
- забезпечує високий професійний рівень та розвиток приватних виконавців;
- забезпечує престижність професії приватного виконавця;
- організовує перевірку оприлюднених фактів, що принижують честь і гідність, ділову репутацію приватного виконавця, та вживає заходів щодо їх спростування;
- здійснює інші повноваження відповідно до цього Закону.

З'їзд приватних виконавців Харківського
регіону
28 березня 2018

Позачерговий з'їзд приватних виконавців
Київського обласного регіону
22 березня 2018

Проведення установчого з'їзду приватних
виконавців Закарпатського регіону
20 березня 2018

Оплата услуг частных выполнителей

Размер основной вознаграждения частного исполнителя устанавливается Кабинетом Министров Украины. Основная вознаграждения частного исполнителя может быть в виде фиксированной суммы – в случае выполнения решения неимущественного характера; процента суммы, что подлежит взысканию, либо стоимости имущества, что подлежит передаче за исполнительным документом.

Основная вознаграждения в виде фиксированной суммы взыскивается после полного выполнения решения. Закон запрещает взыскания с должника дополнительной вознаграждения частному исполнителю, а также дополнительных затрат, кроме определенных Министерством юстиции Украины.

За полное либо частичное выполнение исполнительного документа неимущественного характера они одерживают основную вознаграждения в размере **10% взысканной им суммы либо стоимости имущества**, что подлежит передаче за исполнительным документом, а за фактическое выполнение в полном объеме **исполнительного документа неимущественного характера**, за которым должником является физическое лицо, вознаграждения составит **2 минимальные заработные платы**, если же должником является юридическое лицо – **4 минимальные заработные платы**.

НААД

Кодекс професійної етики приватних виконавців

1. Нагадує що приватний виконавець є представником публічної професії, здійснює професійну діяльність в інтересах правосуддя пов'язану з високим рівнем суспільної довіри.
2. Створено комітет з етики у формі постійно діючого робочого органу у складі 5 членів обраних з'їздом приватних виконавців на 3 роки.
3. Кодексом встановлюються вимоги щодо:
 - ✓ Професіоналізму
 - ✓ Незалежності
 - ✓ недопущення конфлікту інтересів
 - ✓ належної кваліфікації
 - ✓ взаєминам з учасниками виконавчого провадження, взаєминам з колегами, взаємини з засобами масової інформації та громадськістю
 - ✓ сумлінності виконання та ефективності виконавчих заходів
 - ✓ збереження конфіденційності
 - ✓ заборона реклами

Контроль за діяльністю приватних виконавців

Контроль за діяльністю приватного виконавця здійснюється Міністерством юстиції України шляхом проведення планових і позапланових перевірок.

Планові перевірки проводяться не частіше одного разу на два роки з обов'язковим повідомленням приватного виконавця про час і місце проведення перевірки не пізніш як за 10 днів до її початку.

Позапланові перевірки проводяться на підставі заяви приватного виконавця про проведення перевірки; письмових звернень учасників виконавчого провадження щодо рішень, дій або бездіяльності приватного виконавця; неподання приватним виконавцем у встановлені строки звітності чи іншої інформації та/або подання недостовірної інформації.

У разі виявлення під час здійснення перевірок ознак дисциплінарного проступку приватного виконавця Міністерство юстиції України вносить вмотивоване подання до Дисциплінарної комісії про притягнення приватного виконавця до дисциплінарної відповідальності.

Також діяльність приватних виконавців контролюватиме **Рада приватних виконавців України** за діяльністю. Зокрема, Рада приватних виконавців України за зверненням учасника виконавчого провадження або за власною ініціативою може здійснити перевірку діяльності приватного виконавця на предмет дотримання ним статуту Асоціації приватних виконавців України. Кодексу професійної етики приватного виконавця та рішень Ради приватних виконавців України та з'їзду приватних виконавців України, пов'язаних із діяльністю приватних виконавців.

НААВУ

Дисциплінарне провадження

Здійснюється дисциплінарною комісією приватних виконавців.

Підстава для притягнення до відповідальності-дисциплінарний проступок, яким вважається:

- ✓ Заняття діяльністю що є несумісна
- ✓ Порушення правил професійної етики
- ✓ Незбереження конфіденційності
- ✓ Невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків
- ✓ Невиконання Статуту АПВУ, рішень Ради приватних виконавців та з'їзду приватних виконавців

НААУ

Дисциплінарне провадження

Дисциплінарні стягнення:

1. Попередження
2. Догана
3. Зупинення діяльності на строк до 6 місяців
4. Припинення діяльності

Оскарження рішень, дій,

бездіяльності приватного виконавця

На загальних підставах.

За даними державного реєстру судових рішень подано лише невелику кількість скарг, які стосуються відкриття виконавчих проваджень по тим категоріям справ, які можуть бути виконанні лише Державною виконавчою службою.

Окрім того існує велика кількість оскаржень до Тимчасової кваліфікаційної комісії приватних виконавців визнання протиправним та скасування рішення в частині нескладення кваліфікаційного іспиту приватного виконавця та відмови у видачі посвідчення приватного виконавця

Інші новели законодавства про виконавче провадження

**Добровільне
виконання рішень по
стягненням
періодичних платежів**

**безпосередньо
роботодавцем за заявою
стягувача з врахуванням
правил стягнення з заробітної
плати (20-50 %)**

**Автоматизована
система виконавчого
провадження**

Забезпечує:

- виготовлення виконавчих документів, їх реєстрацію, вільний перегляд, фіксацію виконавчих дій;
- Об'єктивний і неупереджений розподіл справ між державними виконавцями

**Єдиний реєстр
боржників**

**Єдина база даних боржників по
невиконаним майновим
зобов'язанням.**

**Мета запобігання відчуженню
майна боржниками, своєчасне
повідомлення реєстраторів
Реєстраційних служб про намір
боржника розпорядитися своєю
власністю, швидкий порядок
накладення арешту на
виявлене майно**

➤ **строк на добровільне виконання рішення майнового характеру відсутній (раніше – до 7 днів);**

➤ **Строк на добровільне виконання рішення немайнового характеру – 10 робочих днів (раніше – до 7 днів, а на виселення – 15 днів).**

➤ **Відкладення проведення виконавчих дій у разі, коли сторони не могли скористатися своїми правами, втрачає актуальність в контексті відсутності строків на добровільне виконання.**

- **Строк виконавчої давності – 3 роки;**
- **Повернення виконавчого документа стягувачу – 1 рік;**
- **Може видаватися декілька виконавчих документів, якщо рішення ухвалене на користь декількох позивачів чи проти декількох відповідачів або якщо виконання має бути проведено в різних місцях чи резолютивною частиною рішення передбачено вчинення кількох дій;**
- **Арешт на майно** накладається не пізніше наступного робочого дня після його виявлення;
- **Подання декларації про доходи та майно боржником виконавцеві;**
- **Вилучення арештованого майна з передачею його для реалізації** здійснюється не раніше ніж через п'ять робочих днів після накладення арешту. Продукти та інші речі, що швидко псуються, вилучаються і передаються для продажу негайно після накладення арешту.
- **Під час проведення опису майна боржника - юридичної особи та накладення арешту на нього виконавець також використовує відомості щодо належного боржнику майна за даними бухгалтерського обліку.**
- У разі якщо сторони виконавчого провадження, а також заставодержатель у 10-денний строк з дня винесення виконавцем постанови про арешт майна боржника не досягли згоди щодо вартості майна та письмово не повідомили виконавця про визначену ними вартість майна, **виконавець самостійно визначає вартість майна боржника і має право, а не обов'язок залучати оцінювача.**

Сплата авансового внеску

➤ При поданні до виконання виконавчого документу до виконання обов'язково надається підтвердження сплати у випадках, передбачених законом;

➤ Розмір – 2 % суми, що підлягає стягненню, але не більше 10 мінімальних заробітних плат, а за рішенням немайнового характеру – 1 мінімальна заробітна плата з фізичної особи чи 2 мінімальні заробітні плати з юридичної особи;

➤ У разі якщо витрати на залучення до проведення виконавчих дій суб'єктів господарювання на платній основі, виготовлення технічної документації на майно, здійснення витрат на валютнообмінні фінансові операції та інших витрат, пов'язаних із перерахуванням коштів, перевищують суму сплаченого авансового внеску, стягувач зобов'язаний додатково здійснити авансування таких витрат.

➤ Звільняються від сплати стягувачі за рішеннями про:

- стягнення заробітної плати та за іншими вимогами із трудових правовідносин;
- по виконанню за пенсійними чи соціальними виплатами;
- відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також смертю фізичної особи;
- стягнення аліментів;
- відшкодування майнової та/або моральної шкоди, завданої внаслідок вчинення кримінального правопорушення.
- державні органи, інваліди війни, інваліди I та II груп, законні представники дітей-інвалідів і недієздатних інвалідів I та II груп, громадяни, віднесені до категорій 1 та 2 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у разі їх звернення до органів державної виконавчої служби.

Виконавчий збір (ст. 27)

➤ стягується державним виконавцем з боржника

➤ розмір:

- рішення майнового характеру: **10 відсотків суми**, що фактично стягнута, повернута, або вартості майна боржника, переданого стягувачу за виконавчим документом
- Рішення немайнового характеру: **2 мінімальні заробітні плати** з фізичної особи
4 мінімальні заробітні плати з юридичної особи.

➤ Виконавчий збір не стягується:

- При виконанні рішень ЄСПЛ;
- За виконавчими документами про конфіскацію майна, стягнення періодичних платежів, накладення арешту на майно для забезпечення позовних вимог, за виконавчими документами, що підлягають негайному виконанню;
- Якщо виконання йде за рахунок коштів в порядку Закону “Про гарантії держави щодо виконання судових рішень”;
- За виконавчими документами по стягненню виконавчого збору, штрафів, накладених виконавцем;
- У разі передачі виконавчого документа від органу ДВС приватному виконавцю, якщо він не був стягнутий на момент передачі;
- Не стягується попередньо стягнута частина виконавчого збору яка була стягнута при попередньому пред’явленні виконавчого документа до виконання;

Положеннями ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження» передбачено, що

➤ **стягувач та інші учасники виконавчого провадження (крім боржника)** мають право звертатися за оскарженням рішень, дій та бездіяльності державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби до начальника відділу, якому підпорядкований державний виконавець, а його р.,д.,б. – до керівника відповідного органу державної виконавчої служби вищого рівня або до суду

➤ **боржник** має право оскаржувати рішення, дії або бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби **виключно в судовому порядку**.

Судовий контроль за виконанням судового рішення здійснює той склад суду, який виніс відповідне судове рішення.

Р., д., б. щодо виконання рішень інших органів - до адміністративного суду.

Розгляд скарг є однією з форм судового контролю щодо виконання рішень, ухвал, постанов, а виконання рішення, ухвали постанови суду є невід'ємною частиною судового процесу.

- За результатами розгляду скарги виноситься ухвала, в якій господарський суд
- визнає доводи заявника правомірними і залежно від їх змісту визнає постанову державного виконавця щодо здійснення заходів виконавчого провадження недійсною
 - або визнає дії чи бездіяльність органу Державної виконавчої служби незаконними, чи визнає недійсними наслідки виконавчих дій
 - або зобов'язує орган державної виконавчої служби здійснити певні виконавчі дії, якщо він ухиляється від їх виконання без достатніх підстав
 - або визнає доводи скаржника неправомірними і скаргу відхиляє.

Якщо під час розгляду скарги судом буде виявлено порушення законності або недоліки в діяльності органу Державної виконавчої служби, учасників виконавчого провадження, суд має винести окрему ухвалу.

Виникають проблеми правосуб'єктності окремих учасників виконавчого провадження, які не мають можливості звертатися до суду, який виніс судове рішення, коли особи не є учасниками конкретного виконавчого провадження, однак воно впливає на їх права та обов'язки.

➤ Статтею 53 Закону України “Про виконавче провадження” передбачено право державного виконавця на звернення стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб. У разі, якщо особа, у якій перебуває майно боржника, перешкоджає державному виконавцю в його вилученні, таке майно вилучається державним виконавцем у примусовому порядку на підставі ухвали суду.

Закон тим самим передбачає наявність субборжника, який прямо не визначений Законом, не має легального нормативного статусу, однак закон надає йому права вчиняти певні дії. Це особа, яка або володіє майном боржника, або має зобов'язання перед боржником. При цьому, таке зобов'язання могло припинитися в силу законних підстав, однак виконавець вважатиме його дійсним і вимагатиме від субборжника його виконання. Тим самим, закон визначає цій особі обов'язки і відповідальність, однак жодним чином не наділяє правами. Не маючи комплексної правосуб'єктності така особа не зрозуміло яким чином має захищати свої права – в рамках судового контролю чи в адміністративному процесі.

➤ При повороті виконання рішення суду добросовісний набувач майна з прилюдних торгів також не має права звертатися до суду, який розглядав справу, в порядку контролю.

➤ Проблема здійснення судового контролю за зведеним виконавчим провадженням. Оскарження рішення, дій чи бездіяльності органу державної виконавчої служби боржником та стягувачами.

Зупинення виконавчого провадження

За попереднім законом

Стаття 37. Обставини, що зумовлюють **обов'язкове** **зупинення** виконавчого провадження

- припинення юридичної особи, якщо встановлені судом правовідносини допускають правонаступництво;
- зупинення судом стягнення на підставі виконавчого документа;
- прийняття судом до розгляду скарги на постанову органу (посадової особи), уповноваженого розглядати справи про адміністративні правопорушення;
- зупинення виконання відповідного рішення або виконавчого провадження судом чи посадовою особою, яким законом надано таке право;
- зупинення судом реалізації арештованого майна (лише в частині звернення стягнення на майно, реалізацію якого зупинено судом.);
- порушення господарським судом провадження у справі про банкрутство боржника, якщо відповідно до закону на вимогу стягувача поширюється дія мораторію, запровадженого господарським судом, затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство
- запровадження тимчасової адміністрації банку-боржника;
- звернення до суду із заявою про заміну вибулої сторони

правонаступником у порядку, встановленому частиною п'ятою статті 8

цього Закону;

➤ надання судом, який видав виконавчий документ, відстрочки виконання рішення;

➤ наявності коштів за договорами банківського рахунку або банківського вкладу, які боржник не має права вимагати до закінчення строку дії таких договорів, у разі відсутності іншого майна боржника, на яке може бути звернуто стягнення;

➤ внесення підприємства паливно-енергетичного комплексу до Реєстру підприємств паливно-енергетичного комплексу, які беруть

участь у процедурі погашення заборгованості відповідно до Закону

України "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу"

➤ прийняття рішення про приватизацію вугледобувних підприємств відповідно до Закону України "Про особливості приватизації вугледобувних підприємств" протягом трьох років з моменту завершення приватизації

➤ надіслання виконавчого документа до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у випадку, передбаченому частиною третьою статті 4 Закону України "Про гарантії держави щодо виконання судових рішень"

Зупинення виконавчого провадження нині

- 1) проходження боржником військової служби;
- 2) супинення судом стягнення на підставі виконавчого документа;
- 3) супинення судом реалізації арештованого майна у разі відсутності іншого майна боржника, на яке може бути звернено стягнення;
- 4) порушення господарським судом провадження у справі про банкрутство боржника, якщо відповідно до закону на вимогу стягувача поширюється дія мораторію, запровадженого господарським судом.
- 5) звернення виконавця та/або заінтересованої особи до суду із заявою про заміну вибулої сторони правонаступником;
- 6) надання судом, який видав виконавчий документ, відстрочки виконання рішення;
- 7) включення підприємства паливно-енергетичного комплексу до Реєстру підприємств паливно-енергетичного комплексу, які беруть участь у процедурі погашення заборгованості, яка виникла внаслідок розрахунків за енергоносії з урахуванням дати заборгованості відповідно до Закону України "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу", крім рішень, передбачених [абзацом шостим](#) пункту 3.7 статті 3 зазначеного Закону;
- 8) затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство;
- 9) надіслання виконавчого документа до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у випадку, передбаченому [частиною третьою](#) статті 4 Закону України "Про гарантії держави щодо виконання судових рішень".

Проблеми обмеження фізичної особи-боржника, керівника підприємства-боржника у праві виїзду за кордон

НААУ

Пункт 19 ч. 2 ст.18 Закону до прав державного виконавця відносить можливість звернення до суду за встановленням тимчасового обмеження у праві виїзду за кордон боржника фізичної особи або керівника боржника-юридичної особи за межі України (у разі ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням) до виконання зобов'язань, встановлених актом правосуддя.

При цьому:

- Регулюється ЦПК України (ст. 377¹), однак відсутнє регулювання ГПК України;
- не встановлено, що є “ухиленням від виконання” як необхідна підстава;
- умов задоволення зазначеного подання державного виконавця процесуальні кодекси та Закон України «Про виконавче провадження» не містять;
- стягувач не має можливості безпосередньо звернутися до суду із клопотанням про встановлення обмеження;
- відсутній належний механізм скасування обмеження у праві виїзду керівника юридичної особи-боржника за межі України;
- Численні звернення про обмеження у праві виїзду з вилученням паспортного документа. На суд покладено функцію вирішення питання про обмеження виїзду, а право вибору способу виконання такого обмеження належить органу, до компетенції якого входить питання забезпечення виїзду з України.

Узагальнення судової практики ВСУ від 01.02.2013.

Найпоширенішими порушеннями, яких допускають органи виконавчої служби, є закінчення виконавчого провадження із зазначенням

- **про фактичне виконання судового рішення в той час, коли таке не відбулося, та**
- **направлення виконавчого документа за належністю до іншого відділу ДВС.**

Арешт накладається не пізніше наступного робочого дня після виявлення майна, а в разі, якщо в заяві стягувача зазначено конкретні рахунки боржника, виконавець негайно після відкриття виконавчого провадження накладає арешт на рахунки.

Проблеми:

Накладення арешту на все майно та на всі рахунки замість накладення арешту в межах суми боргу;

Накладення арешту на рахунки, які є рахунками зі спеціальним режимом використання.

Позитивна новела! Законом України «Про виконавче провадження» (ст.18 п.7) встановлено заборону на арешт коштів на рахунках платників у системі електронного декларування ПДВ, зі спеціальним режимом використання, спеціальних та інших рахунках, звернення стягнення на яких заборонено законом (відкриті на виконання статей 19-1 та 26-1 Закону України «Про теплопостачання», статті 15-1 Закону України «Про електроенергетику», та на спеціальному рахунку експлуатуючої організації (оператора) відповідно до Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки», на кошти на інших рахунках, накладення арешту/звернення стягнення на яких заборонено законом).

Валютні рахунки – норма, як і раніше (продаж протягом 7 робочих днів)

Пунктом 1.8 глави 1 Інструкції «Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах», затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492, встановлюється, що рахунки зі спеціальними режимами їх використання, що відкриваються у випадках, передбачених законами України або актами Кабінету Міністрів України, належать до поточних рахунків. Вимоги відкривати рахунки із спеціальним режимом передбачені певними НПА.

Пунктом 7.1 ст. 7 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» банки мають право відкривати своїм клієнтам вкладні (депозитні), поточні та кореспондентські рахунки.

Інструкцією встановлюється право, а не обов'язок клієнта-юридичної особи для здійснення деяких видів виплат, зокрема і заробітної плати, відкрити поточні рахунки фізичним особам, уклавши з банком договір про відкриття поточних рахунків на користь фізичних осіб. У разі не укладення такого договору використовується звичайний поточний рахунок юридичної особи. Для здійснення ж виплат заробітної плати з будь-якого рахунку юридичної особи, фізичній особі банк відкриває спеціальний рахунок (п.п.6.7, 6.9).

Арешт коштів на рахунках боржника та зняття арешту

Законодавством про соціальне страхування встановлено, що для зарахування страхових коштів на випадок непрацездатності та проведення виплат відкривається окремий поточний рахунок у банках; зараховані на такий рахунок кошти не можуть бути спрямовані на задоволення вимог кредиторів, на стягнення на підставі виконавчих документів відповідно до закону (ст. 34 Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці»).

Закон «Про виконавче провадження» чітко фіксує тепер обов'язок банку повідомляти виконавця про ціль використання рахунку.

Судова практика (постанови Вищого господарського суду України від 26.12.2013 по справі № 7/169, від 16.04.2014 по справі № 915/321-13 тощо) йде шляхом того, що грошові кошти, що знаходяться на спец рахунках по виплаті лікарняних та на рахунку, до якого прив'язано зарплатний проект, є коштами працівників підприємства-боржника, що належні до виплати їм, однак не виплачені, та знімає арешт з рахунків за наявності доказів використання цих рахунків виключно за спеціальним призначенням.

Проблеми арешту коштів на рахунках боржника та зняття арешту

НААУ

Згідно ч. 5 ст. 59 Закону України «Про виконавче провадження», що встановлює порядок зняття арешту з майна, у всіх інших випадках незавершеного виконавчого провадження арешт з майна чи коштів може бути знятий за рішенням суду.

З'явилося повноваження самого виконавця на зняття арешту з майна (коштів на рахунку) за отриманням підтвердження спеціального режиму використання/заборони стягнення.

Відповідно до ст. 59 Закону України «Про банки і банківську діяльність» арешт на майно або кошти банку, що знаходяться на його рахунках, арешт на кошти та інші цінності юридичних або фізичних осіб, що знаходяться в банку, здійснюється виключно за постановою державного виконавця чи рішенням суду про стягнення коштів або про накладення арешту в порядку, встановленому законом. Зняття арешту з майна та коштів здійснюється за постановою державного виконавця або за рішенням суду.

Згідно пункту 10.11 Інструкції «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті», затвердженої постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22, зняття арешту з коштів банк здійснює за постановою державного виконавця, прийнятою відповідно до законодавства, або за постановою слідчого, коли під час провадження досудового слідства в застосуванні цього заходу відпадає потреба, а також за рішенням суду, яке надійшло до банку безпосередньо від суду.

Проблеми арешту коштів на рахунках боржника та зняття арешту

Суди знімають арешти майже завжди, однак кожен суд виносить своє соломонове рішення.

1. Задовольняють скаргу і визнають неправомірними дії державного виконавця про накладення арешту на відповідні спеціальні рахунки та рахунки зі спеціальним статусом використання, і самотійно знімають арешт, направляють ухвалу суду безпосередньо до банку.

2. Визнають протиправними дії по арешту коштів на таких рахунках, знімають арешт, однак не направляють ухвалу до банку. Тоді боржник самотійно звертається до банку та подає ухвалу суду, вже в банку доказуючи, що арешт може бути знятий і за рішенням суду працівникам банку, які до такого не звикли, або боржник звертається до державного виконавця за винесенням постанови про зняття арешту з коштів на рахунках і передає до банку вже і ухвалу, і постанову.

3. Суд не знімає арешт самотійно, а ухвалою зобов'язує виконавчу службу зняти арешт з відповідних рахунків. Виконавець має виконати не пізніше наступного дня з моменту надходження завіреної копії ухвали суду до органу ДВС (п. 4.2.12. Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5). Однак виконавець всіляко не виконує судові рішення про зняття арешту, а боржник після проб кількох звернень до виконавчої служби має знову звертатися до суду за винесенням нового рішення, яким визнавати бездіяльність протиправною та зміню способу виконання шляхом зняття арешту судом.

Стосовно визнання дій протиправними, можуть визнавати, що логічно і вірно, а можуть не визнавати протиправними, однак арешт з коштів на рахунках знімати.

Позиції Вищого господарського суду у справах № 7/169 від 26.12.1013, № 915/321/13г від 16.04.2014.

1 травня 2014 року - введена в чотирьох пілотних регіонах: Вінницькій, Дніпропетровській, Львівській областях і у Києві.

1 липня 2014 року - перші онлайн-аукціони з продажу конфіскату.

3 вересня 2014 року пілотний проект поширений на всю територію України.

З 1 жовтня 2014 року почали проводити перші онлайн-аукціони, за винятком тих областей, де раніше був запроваджений даний проект.

➤ Електронні торги.

➤ Доступ для перегляду лотів, спостереження за ходом торгів та відкрита для участі усім користувачам Інтернет.

➤ Цілодобова підтримка, безперешкодна і безперервна участь.

➤ Інформаційне повідомлення містить інформацію лише про 1 лот.

➤ Реалізація майна здійснюється шляхом проведення Організатором електронних торгів або торгів за фіксованою ціною.

➤ Організатор. Винагорода – 5 % вартості реалізованого майна.

➤ Заявка на участь в електронних торгах подається виключно щодо обраного лота і не є дозволом для участі в електронних торгах за іншими лотами. Прийом заявок починається з моменту розміщення інформаційного повідомлення і закінчується не раніше ніж за одну годину до початку проведення електронних торгів.

➤ Зберігання арештованого майна зберігачами. Фотозйомка майна при переданні на зберігання. Зберігач забезпечує демонстрацію майна протягом 3 днів з дня отримання звернення зацікавленої особи.

➤ Оплата картками онлайн негайно після подання пропозиції, однак не більше 15 хв.

➤ Усі зареєстровані учасники мають он-лайн доступ до перебігу електронних торгів, висувають свої цінові пропозиції через Веб-сайт електронних торгів з кроком підвищення ставки, зазначеним у повідомленні про електронні торги.

➤ Перша цінова пропозиція повинна бути рівною стартовій ціні лота. Кожна наступна цінова пропозиція може бути подана учасником лише після перевищення його цінової пропозиції іншим учасником та повинна містити ціну, що на встановлений Організатором крок вища за попередню.

➤ Жоден з учасників електронних торгів має можливість під час їх проведення на будь-якому етапі вказати через Веб-сайт електронних торгів особливу ставку купівлі лота. Не рівна кроку. Не рівна ставці іншого учасника. Вища за попередньо названу учасником ставку

➤ Переможцем електронних торгів визнається учасник, від якого на момент завершення електронних торгів надійшла найвища цінова пропозиція .

➤ Якщо до часу завершення електронних торгів не надійшло жодної цінової пропозиції, електронні торги вважаються такими, що не відбулися.

Оновлено та розширено перелік майна, на яке не може бути звернено стягнення

НААУ

1. Посуд, постільна білизна, засоби гігієни, речі індивідуального користування (одяг, взуття, всі дитячі речі)
2. Лікарські засоби, окуляри та інші вироби медичного призначення,
3. Меблі - по одному ліжку та стільцю на кожну особу, один стіл, одна шафа на сім'ю.
4. Один холодильник на сім'ю.
5. Один телевізор, *персональний комп'ютер на сім'ю, один мобільний телефон - на кожну особу.*
6. Запас питної води, продукти харчування, необхідні для особистого споживання боржникові, членам його сім'ї та особам, які перебувають на його утриманні, - з розрахунку на три місяці або гроші, необхідні для їх придбання (3 мінімальні заробітні плати на особу)
7. Майно, необхідне для відправлення релігійних культів та ритуальних обрядів, професійних занять, якщо воно є єдиним джерелом доходу таких осіб, знаряддя особистої кустарної і ремісничої праці, книги.
8. Паливо для приготування щоденної їжі та опалення (протягом опалювального сезону) житлового приміщення.
9. Використовувані для цілей, не пов'язаних із провадженням підприємницької діяльності, племінна, молочна і робоча худоба (по одній одиниці), кролики (дві пари), птиця (п'ять штук), корми, необхідні для їхнього утримання до вигону на пасовища.
10. Насіння, необхідне для чергового посіву, та незібраний урожай - в осіб, які займаються індивідуальним сільським господарством (крім земельних ділянок, на які накладено стягнення).
11. Сільськогосподарський інвентар - в осіб, які займаються індивідуальним сільським господарством.
12. Технічні та інші засоби реабілітації людей з інвалідністю та інших категорій осіб,
13. Призи, державні нагороди, почесні та пам'ятні знаки, якими нагороджений боржник.

Приватні виконавці у 2017 році

За 2017 рік в Україні в три рази збільшилася кількість виконаних судових рішень у цивільних і господарських справах – з 6% у 2016 році до 18% у 2017. Про це повідомляє Міністерство юстиції України у своєму звіті, оприлюдненому 23 жовтня 2017 року.

Частково це відбулося внаслідок прагнення України до змін і початку переходу до приватної системи виконання судових рішень. Зростання кількості приватних виконавців стало значним досягненням із моменту прийняття пакету законів у червні 2016 році.

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» бере участь у розробці та впровадженні змін у цьому напрямку з самого початку реформи у 2015 році. Наразі Проект продовжує допомагати Міністерству юстиції з відбором приватних виконавців, підвищенням ефективності організації їхньої роботи та поширенням інформації про професію.

«Було проведено 11 екзаменів для 4 наборів кандидатів. За результатами екзаменів 101 особа отримала свідоцтва на право здійснення діяльності приватного виконавця, з них більше 70 вже безпосередньо взяли до роботи», – зауважив Сергій Шкляр, заступник Міністра юстиції України з питань виконавчої служби.

Наразі, з серпня 2017 року, новоявлені українські приватні виконавці відкрили близько 500 проваджень, 70 з яких завершилися успішним виконанням судових рішень.

Історія одного успіху

Приклад приватного виконавця Андрія Авторгова є найбільш яскравим і успішним. Йому вдалося стягнув борг у розмірі 3,5 млн. гривень на користь законного кредитора (12.10.2017).

«Проект ЄС став однією з рушійних сил реформи системи виконання судових рішень в Україні, – розмірковує Андрій Авторгов. – Важко переоцінити роль команди Проекту в просуванні інституту приватних виконавців.

Перспектива

Успіх реформи напругу вплине на позицію України в рейтингу Світового Банку Doing Business та інших авторитетних міжнародних рейтингах, підвищить інвестиційну привабливість України. Успіх реформи зменшить навантаження на державний бюджет при наданні юридичних послуг. Втім найголовніше, успіх реформи забезпечить можливості отримувати кращі та більш доступні послуги фізичним і юридичним особам.

Дякую за увагу

Сібільова О.В.

0677182002

esibilyova@gmail.com